

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страхові послуги

галузь знань **0305 Економіка та підприємництво**
спеціальність **5.03050801 Фінанси та кредит**

Київ – 2014 рік

Робоча програма «Страхові послуги» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, спеціальності 5.03050801 Фінанси та кредит «28» серпня 2014 року - 16 с.

Розробник: **Дудник Ольга Володимирівна**, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту
Протокол від «28» серпня 2014 року № 1

Голова циклової комісії *О.Тарас* О.В. Головчанська

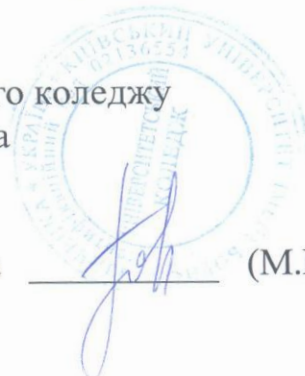
Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора з навчальної роботи *С.І. Дем'яненко* (С.І. Дем'яненко)

Заступник директора з навчально-методичної роботи *З.Л. Гейхман* (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від « 5 » вересня 2014 року № 1

« ___ » _____ 2014 року Голова *М.В. Братко* (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво	Нормативна (за вибором)
Модулів – 3	Спеціальність: 5.03050801 Фінанси та кредит	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		3й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: у відповідності до пункту 8		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –4,3		Лекції 22год.
		Семінарські заняття 20 год.
	Самостійна робота 48 год.	
	Індивідуальні завдання: 12 год.	
	Модульні контрольні роботи: 6 год.	
		Вид контролю - залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Страхові послуги» посідає важливе місце серед навчальних предметів, що формують фахівців економічного профілю.

Предметом дисципліни є вивчення комплексу цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством.

Метою дисципліни є формування в майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навичок щодо комплексу зобов'язань страховика, які визначають поняття страхового продукту, а також передумов та супутніх обставин виконання цих зобов'язань.

Завдання дисципліни — сформувати цілісне уявлення про потребу та сутність страхової послуги; обов'язковий та добровільний характер страхових послуг; правове забезпечення ринку страхових послуг; цивілізоване ставлення до особистого та колективного майна, власного здоров'я і життя, відповідальності перед третіми особами.

Після вивчення курсу:

студент повинен знати: сутність страхової послуги як товару страхового ринку; особливості процесу реалізації страхової послуги; порядок укладання і ведення страхової угоди; особливості сфери страхування життя; умови страхування від нещасних випадків і медичного страхування; особливості страхування майна і відповідальності підприємств; організацію страхового захисту майна сільськогосподарських підприємств; сутність страхування кредитних та фінансових ризиків; умови транспортного страхування; основні умови страхування майна фізичних осіб; особливості страхування відповідальності громадян.

Студент повинен уміти: визначити коло суб'єктів страхових відносин, їх права та обов'язки; визначити коло об'єктів страхування, винятки та застереження; згрупувати страхові ризики; дати страхову оцінку об'єкту

страхування; пояснити методику розрахунку страхових тарифів для страхування життя; встановити страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг; пояснити порядок внесення страхових платежів; пояснити порядок дій при настанні страхового випадку; захистити свої права як страхувальника при порушенні умов надання страхової послуги.

Студент повинен мати навички: проаналізувати фактори, що впливають на формування попиту на страхові послуги; виконати порівняльний аналіз довгострокового страхування життя та ризикових видів особистого страхування; пояснити причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні; визначити страхові суми та страхове відшкодування при страхуванні майнових ризиків; розкрити методику розрахунку збитків та відшкодування при добровільному та обов'язковому страхуванні майна сільськогосподарських підприємств; охарактеризувати проблеми впровадження міжнародної системи страхування «Зелена картка» в Україні; визначити завдання Моторного (транспортного) страхового бюро України; розуміти складність морського і авіаційного страхування; скласти перелік майна громадян, що покривається і не покривається страховим захистом; визначити вартісні параметри страхових послуг, що захищають майнові інтереси приватних власників майна і несуть відповідальність за свої дії чи бездіяльність у разі заподіяння шкоди третій особі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками.

Страховий ринок.

Тема 1. Страхова послуга та особливості її реалізації.

Тема 2. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.

Тема 3. Страхова організація (компанія).

Тема 4. Страховий маркетинг і його функції.

Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.

Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

Змістовний модуль 2. Особисте та майнове страхування.

Тема 1. Страхування життя та пенсій.

Тема 2. Страхування від нещасних випадків.

Тема 3. Медичне страхування.

Тема 4. Страхування майна юридичних осіб.

Тема 5. Страхування кредитних та фінансових ризиків.

Тема 6. Страхування транспортних засобів та вантажів.

Тема 7. Страхування майна громадян.

Тема 8. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

Змістовний модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.

Тема 1. Страхування загальної цивільної відповідальності.

Тема 2. Страхування відповідальності на транспорті.

Тема 3. Перестраховування.

Тема 4. Визначення страхових тарифів.

Тема 5. Доходи, витрати та прибуток страховика.

Тема 6. Фінансова надійність страховика.

Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Разом	у тому числі					
лекція		семінар	лаб	інд	с.р.	ПМК	
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками. Страховий ринок.							
Тема 1. Страхова послуга та особливості її реалізації.	2	2					
Тема 2. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.	10	2				8	
Тема 3. Страхова організація (компанія).	2		2				
Тема 4. Страховий маркетинг і його функції.	2	2					
Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди.	12	2			2	8	
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.	4		2		2		
Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
Разом за змістовим модулем 1	34	8	4		4	16	2
Модуль 2. Особисте та майнове страхування.							
Тема 1. Страхування життя та пенсій.	10	2				8	
Тема 2. Страхування від нещасних випадків.	2	2					
Тема 3 Медичне страхування.	2	2					
Тема 4. Страхування майна юридичних осіб.	2		2				
Тема 5. Страхування кредитних та фінансових ризиків.	4		2		2		
Тема 6. Страхування транспортних засобів та вантажів.	12	2	2			8	
Тема 7. Страхування майна громадян.	4		2		2		

Тема 8. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
Разом за змістовим модулем 2	38	8	8		4	16	2
Модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.							
Тема 1. Страхування загальної цивільної відповідальності.	2	2					
Тема 2. Страхування відповідальності на транспорті.	10	2				8	
Тема 3. Перестраховання.	2		2				
Тема 4. Визначення страхових тарифів.	6	2	2		2		
Тема 5. Доходи, витрати та прибуток страховика.	10		2			8	
Тема 6. Фінансова надійність страховика.	4		2		2		
Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
Разом за змістовим модулем 3	36	6	8		4	16	2
Разом годин	108	22	20		12	48	6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Страхова організація (компанія).	2
2	Державне регулювання страхової діяльності.	2
3	Страхування майна юридичних осіб.	2
4	Страхування кредитних та фінансових ризиків.	2
5	Страхування транспортних засобів та вантажів.	2
6	Страхування майна громадян.	2
7	Перестраховання.	2
8	Визначення страхових тарифів.	2
9	Доходи, витрати та прибуток страховика.	2
10	Фінансова надійність страховика.	2
Разом		20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.	8	5
2	Порядок укладання та ведення страхової угоди.	8	5
3	Страховання транспортних засобів та вантажів.	8	5
4	Страховання життя та пенсій.	8	5
5	Страховання відповідальності на транспорті.	8	5
6	Доходи, витрати та прибуток страховика.	8	5
Разом		48	30

7 Методична картка

Модулі	Назва модуля	К-ть балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Самостійна робота	ІНДЗ	Види поточного контролю
Змістовний модуль І	Страховання і його місце в управлінні ризиками. Страховий ринок.	61	Страхова послуга та особливості її реалізації.		10 балів	30 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.				
				Страхова організація (компанія).			
			Страховий маркетинг і його функції.				
			Порядок укладання та ведення страхової угоди.				
				Державне регулювання страхової діяльності.			
Змістовний модуль ІІ	Особисте та майнове страхування	83	Страховання життя та пенсій.		10 балів		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Страховання від нещасних випадків.				
			Медичне страхування.				
				Страховання майна громадян.			
				Страховання кредитних та фінансових ризиків.			
			Страховання транспортних засобів та вантажів.	Страховання транспортних засобів та вантажів.			
				Страховання майна юридичних осіб.			

Змістовий модуль III Страховання відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.	82	Страховання загальної цивільної відповідальності.		10 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
		Страховання відповідальності на транспорті.			
			Фінансова надійність страховика.		
		Визначення страхових тарифів.	Визначення страхових тарифів.		
			Доходи, витрати та прибуток страховика.		
			Перестраховання.		

8. Індивідуальні завдання

Кожна тема дисципліни «Страхові послуги» потребує додаткового опрацювання студентами під час самостійної та індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота студентів повинна мати творчий характер. Необхідно написати реферат та виконати презентацію для захисту роботи на одну з запропонованих тем:

1. Сучасний стан та проблеми розвитку страхового ринку в Україні.
2. Вітчизняний та зарубіжний досвід державного регулювання страхової діяльності.
3. Розвиток каналів реалізації страхових послуг в Україні.
4. Міжнародний страховий ринок на основі його функціонування.
5. Методи розробки правил добровільно страхування.
6. Історичні витоки страхування від нещасних випадків.
7. Страхування життя та здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини.
8. Вплив економічної кризи на стан страхування життя в Україні.
9. Досвід зарубіжних страховиків у реалізації програм страхування життя.
10. Розвиток страхування життя в умовах глобалізації та інтеграції світової економіки.
11. Особливості страхування рент.
12. Страхова медицина та медичне страхування: сутність та взаємозв'язок.

13. Сучасні технології страхування ризиків в аграрному секторі економіки, передумови та шляхи їх впровадження в Україні.
14. Економічна природа кредиту і кредитного ризику.
15. Страхування інвестицій.
16. Страхування лізингових операцій.
17. Функції та завдання Міжнародного союзу морського страхування.
18. Функції та завдання Міжнародної асоціації класифікаційних товариств.
19. Організація обов'язкового страхування відповідальності судновласників в Україні.
20. Сутність, переваги та недоліки диспозитивної системи депозитивного страхування.
21. Зародження та розвиток міжнародної системи автострахування «Зелена карта».
22. Актуальність страхування судновласників від ризиків піратства.
23. Правові основи функціонування Морського страхового бюро України.
24. Зарубіжний досвід страхового захисту майна юридичних осіб.
25. Розширення асортименту страхування відповідальності громадян на страховому ринку України.

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	6 бали
2.	Складання плану реферату.	2 бал
3.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	8 балів

5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	10 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. За джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- практичні: вправи.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення:

репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю:

під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

- Модульне оцінювання навчальних досягнень студентів;
- комп'ютерне тестування;

- усне опитування;
- залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовний модуль 1						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР
1	6	11	1	6	11	25
61						

Змістовний модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР
6	1	1	11	11	17	11	25
83							

Змістовний модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР
1	6	11	12	16	11	25
82						

ІНДЗ	30
Всього	256
Коефіцієнт	2,56

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

- Опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання

навчальних досягнень студентів.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/go/85/96-вр
2. Алексеєв І.В. Страхові послуги: навч. посіб. / І.В. Алексеєв, І.Ю. Кондрат, Н.Б. Ярошкевич. – Львів: нац. ун-т «Львів політехніка», 2006. – 203 с.
3. Вовчак О.Д., Завійська О.І. Страхові послуги: Навчальний посібник. – Львів: Видавництво «Компакт — ЛВ», 2005. – 656 с.
4. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / Т.А.Говорушко. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – К.: Центр навч. л-ри, 2008. – 344 с.
5. І.В. Фисун, Г.М. Ярова. Страхування. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 232с. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.twirpx.com/file/828594/
6. Калашніков О.М. Страхові послуги: навч. посібник / О.М.Калашніков, Г.О. Нагаєва. – Харків: Харків нац.. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2007. – 141 с.
7. Страхові послуги: навч.- метод. Посібник для самост. вивч. дисципліни/за ред.. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2000. – 214 с.
8. Супрун А.А. Страхові послуги: навч.посіб.:рек. МОНУ/А.А.Супрун, Т.О. Зайвенко.-Львів: Магнолія 2006, 2011. – 248 с.
9. Ткаченко Н.В. Страхування: навч. посібник для самост. роботи студентів/Н.В. Ткаченко.- К.: Ліра – К, 2007.-376 с.
- 10.Ткаченко Н.В. Страхування. Практикум: навч. посібник для самост. роботи студентів/Н.В. Ткаченко.- К.: Ліра – К, 2009.-270 с.

11. Фисун В.І. Страхування: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів: рек. МОНУ/ В.І. Фисун, Г.М. Ярова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 227 с.
12. Яворська Т.В. Страхові послуги: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 350 с.
13. Страхові послуги: Підручник / С.С.Осадець, Т.М. Артюх, О.О. Гаманкова та ін.; Кер. авт. кол. й наук. ред. проф. С.С.Осадець і доц. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
14. Страхові послуги: навч. послуги / Д.І. Дема, О.М. Віленчук, І.В. Демянюк; за заг. ред. Д.І. Деми. – [2-е вид. перероб. та допов.]. – К.: Алерта 2013. – 526 с.